

SỞ TƯ PHÁP TÂY NINH

HỎI - ĐÁP PHÁP LUẬT
VỀ BẢO HIỂM XÃ HỘI (BHXH)
TỰ NGUYỆN

NĂM 2019

1. Hỏi: BHXH tự nguyện là gì?

Đáp: BHXH tự nguyện là loại hình BHXH do Nhà nước tổ chức mà người tham gia được lựa chọn mức đóng, phương thức đóng phù hợp với thu nhập của mình và Nhà nước có chính sách hỗ trợ tiền đóng BHXH để người tham gia hưởng chế độ hưu trí và tử tuất.

2. Hỏi: Đối tượng nào áp dụng BHXH tự nguyện?

Đáp: Người tham gia BHXH tự nguyện là công dân Việt Nam từ đủ 15 tuổi trở lên và không thuộc đối tượng tham gia BHXH bắt buộc.

3. Hỏi: Mức đóng và phương thức đóng của người lao động tham gia BHXH tự nguyện được quy định như thế nào?

Đáp: Mức đóng và phương thức đóng của người lao động tham gia BHXH tự nguyện được quy định như sau:

1. Hằng tháng đóng bằng 22% mức thu nhập tháng do người lao động lựa chọn để đóng vào quỹ hưu trí và tử tuất; mức thu nhập tháng làm căn cứ đóng BHXH thấp nhất bằng mức chuẩn hộ nghèo của khu vực nông thôn và cao nhất bằng 20 lần mức lương cơ sở.

2. Người lao động được chọn một trong các phương thức đóng sau đây:

- Hằng tháng;
- 03 tháng một lần;
- 06 tháng một lần;
- 12 tháng một lần;

đ) Một lần cho nhiều năm về sau với mức thấp hơn mức đóng hằng tháng hoặc một lần cho những năm còn thiếu với mức cao hơn mức đóng hằng tháng.

4. Hỏi: Nhà nước có chính sách gì đối với người tham gia BHXH tự nguyện?

Đáp: Nhà nước có chính sách hỗ trợ người tham gia BHXH tự nguyện.

5. Hỏi: BHXH tự nguyện có các chế độ gì?

Đáp: BHXH tự nguyện có chế độ hưu trí và tử tuất.

6. Hỏi: Điều kiện hưởng lương hưu được quy định như thế nào?

Đáp: Người lao động hưởng lương hưu khi có đủ các điều kiện sau đây:

- Nam đủ 60 tuổi, nữ đủ 55 tuổi;

- Đủ 20 năm đóng BHXH trở lên.

Người lao động đã đủ điều kiện về độ tuổi nhưng thời gian đóng BHXH chưa đủ 20 năm thì được đóng cho đến khi đủ 20 năm để hưởng lương hưu.

7. Hỏi: Từ ngày 01.01.2018, mức lương hưu hằng tháng được quy định như thế nào?

Đáp: Từ ngày 01.01.2018, mức lương hưu hằng tháng được quy định như sau:

1. Mức lương hưu hằng tháng của người lao động đủ điều kiện được tính bằng 45% mức bình quân thu nhập tháng đóng BHXH và tương ứng với số năm đóng BHXH như sau:

a) Lao động nam nghỉ hưu vào năm 2018 là 16 năm, năm 2019 là 17 năm, năm 2020 là 18 năm, năm 2021 là 19 năm, từ năm 2022 trở đi là 20 năm;

b) Lao động nữ nghỉ hưu từ năm 2018 trở đi là 15 năm.

2. Sau đó cứ thêm mỗi năm, người lao động được tính thêm 2%; mức tối đa bằng 75%.

8. Hỏi: Trợ cấp một lần khi nghỉ hưu được quy định như thế nào?

Đáp: Trợ cấp một lần khi nghỉ hưu được quy định như sau:

1. Người lao động có thời gian đóng BHXH cao hơn số năm tương ứng với tỷ lệ hưởng lương hưu 75%, khi nghỉ hưu, ngoài lương hưu còn được hưởng trợ cấp một lần.

2. Mức trợ cấp một lần được tính theo số năm đóng BHXH cao hơn số năm tương ứng với tỷ lệ hưởng lương hưu 75%, cứ mỗi năm đóng BHXH thì được tính bằng 0,5 tháng mức bình quân thu nhập tháng đóng BHXH.

9. Hỏi: Thời điểm hưởng lương hưu được quy định như thế nào?

Đáp: Thời điểm hưởng lương hưu được tính từ tháng liền kề sau tháng người tham gia BHXH đủ điều kiện hưởng lương hưu.

10. Hỏi: BHXH một lần được quy định như thế nào?

Đáp: BHXH một lần được quy định như sau:

1. Người lao động có yêu cầu thì được hưởng BHXH một lần nếu thuộc một trong các trường hợp sau đây:

a) Đủ điều kiện về tuổi theo quy định nhưng chưa đủ 20 năm đóng BHXH mà không tiếp tục tham gia BHXH;

b) Ra nước ngoài để định cư;

c) Người đang bị mắc một trong những bệnh nguy hiểm đến tính mạng như ung thư, bại liệt, xơ gan cổ chướng, phong, lao nặng, nhiễm HIV đã chuyển sang giai đoạn AIDS và những bệnh khác theo quy định của Bộ Y tế.

2. Mức hưởng BHXH một lần được tính theo số năm đã đóng BHXH, cứ mỗi năm được tính như sau:

a) 1,5 tháng mức bình quân thu nhập tháng đóng BHXH cho những năm đóng trước năm 2014;

b) 02 tháng mức bình quân thu nhập tháng đóng BHXH cho những năm đóng từ năm 2014 trở đi;

c) Trường hợp thời gian đóng BHXH chưa đủ một năm thì mức hưởng BHXH bằng số tiền đã đóng, mức tối đa bằng 02 tháng mức bình quân thu nhập tháng đóng BHXH.

3. Mức hưởng BHXH một lần không bao gồm số tiền Nhà nước hỗ trợ đóng BHXH tự nguyện, trừ trường hợp người đang bị mắc một trong những bệnh nguy hiểm đến tính mạng như ung thư, bại liệt, xơ gan cổ chướng, phong, lao nặng, nhiễm HIV đã chuyển sang giai đoạn AIDS và những bệnh khác theo quy định của Bộ Y tế.

4. Thời điểm tính hưởng BHXH một lần là thời điểm ghi trong quyết định của cơ quan BHXH.

5. Việc thực hiện chế độ BHXH đối với người lao động tham gia BHXH tự nguyện đang hưởng lương hưu ra nước ngoài để định cư được thực hiện theo quy định sau: Mức trợ cấp một lần được tính theo thời gian đã đóng BHXH; trong đó, mỗi năm đóng BHXH trước năm 2014 được tính bằng 1,5 tháng lương hưu đang hưởng, mỗi năm đóng BHXH từ năm 2014 trở đi được tính bằng 02 tháng lương hưu đang hưởng; sau đó mỗi tháng đã hưởng lương hưu thì mức trợ cấp một lần trừ 0,5 tháng lương hưu. Mức thấp nhất bằng 03 tháng lương hưu đang hưởng.

11. Hỏi: Việc bảo lưu thời gian đóng BHXH, tạm dừng, hưởng tiếp lương hưu được quy định như thế nào?

Đáp: Việc bảo lưu thời gian BHXH, tạm dừng, hưởng tiếp lương hưu được quy định như sau:

1. Người lao động dừng đóng BHXH tự nguyện mà chưa đủ điều kiện để hưởng lương hưu hoặc chưa nhận BHXH một lần thì được bảo lưu thời gian đóng BHXH.

2. Việc tạm dừng, hưởng tiếp lương hưu đối với người tham gia BHXH tự nguyện được thực hiện như sau:

a) Người đang hưởng lương hưu bị tạm dừng, hưởng tiếp lương hưu khi thuộc một trong các trường hợp sau đây: Xuất cảnh trái phép; bị Tòa án tuyên bố là mất tích; có căn cứ xác định việc hưởng BHXH không đúng quy định của pháp luật.

b) Lương hưu được tiếp tục thực hiện khi người xuất cảnh trở về định cư hợp pháp theo quy định của pháp luật về cư trú. Trường hợp có quyết định có hiệu lực pháp luật của Tòa án hủy bỏ quyết định tuyên bố mất tích thì ngoài việc tiếp tục được hưởng lương hưu còn được truy lĩnh tiền lương hưu kể từ thời điểm dừng hưởng.

c) Cơ quan BHXH khi quyết định tạm dừng hưởng đối với trường hợp có căn cứ xác định việc hưởng BHXH không đúng quy định của pháp luật phải thông báo bằng văn bản và nêu rõ lý do. Trong thời hạn 30 ngày kể từ ngày tạm dừng hưởng, cơ

quan BHXH phải ra quyết định giải quyết hưởng; trường hợp quyết định chấm dứt hưởng BHXH thì phải nêu rõ lý do.

12. Hỏi: Mức bình quân thu nhập tháng đóng BHXH được tính như thế nào?

Đáp: Mức bình quân thu nhập tháng đóng BHXH được tính bằng bình quân các mức thu nhập tháng đóng BHXH của toàn bộ thời gian đóng.

Thu nhập tháng đã đóng BHXH để làm căn cứ tính mức bình quân thu nhập tháng đóng BHXH của người lao động được điều chỉnh trên cơ sở chỉ số giá tiêu dùng của từng thời kỳ theo quy định của Chính phủ.

13. Hỏi: Trợ cấp mai táng được quy định như thế nào?

Đáp: Trợ cấp mai táng được quy định như sau:

1. Người lao động có thời gian đóng BHXH từ đủ 60 tháng trở lên và người đang hưởng lương hưu chết thì người lo mai táng được nhận trợ cấp mai táng.

2. Trợ cấp mai táng bằng 10 lần mức lương cơ sở tại tháng mà những người này chết.

3. Trường hợp những người này bị Tòa án tuyên bố là đã chết thì thân nhân được hưởng trợ cấp mai táng bằng 10 lần mức lương cơ sở tại tháng mà những người này chết.

14. Hỏi: Trợ cấp tuất được quy định như thế nào?

Đáp: Trợ cấp tuất được quy định như sau:

1. Người lao động đang đóng BHXH, người lao động đang bảo lưu thời gian đóng BHXH, người đang hưởng lương hưu khi chết thì thân nhân được hưởng trợ cấp tuất một lần.

2. Mức trợ cấp tuất một lần đối với thân nhân của người lao động đang đóng BHXH hoặc đang bảo lưu thời gian đóng BHXH được tính theo số năm đã đóng BHXH, cứ mỗi năm tính bằng 1,5 tháng mức bình quân thu nhập tháng đóng BHXH cho những năm đóng BHXH trước năm 2014; bằng 02 tháng mức bình quân thu nhập tháng đóng BHXH cho các năm đóng từ năm 2014 trở đi.

Trường hợp người lao động có thời gian đóng BHXH chưa đủ một năm thì mức trợ cấp tuất một lần bằng số tiền đã đóng nhưng mức tối đa bằng 02 tháng mức bình quân thu nhập tháng đóng BHXH; trường hợp người lao động có cả thời gian đóng BHXH bắt buộc và tự nguyện thì mức hưởng trợ cấp tuất một lần tối thiểu bằng 03 tháng mức bình quân tiền lương và thu nhập tháng đóng BHXH.

3. Mức trợ cấp tuất một lần đối với thân nhân của người đang hưởng lương hưu chết được tính theo thời gian đã hưởng lương hưu, nếu chết trong 02 tháng đầu hưởng lương hưu thì tính bằng 48 tháng lương hưu đang hưởng; trường hợp chết vào những tháng sau đó, cứ hưởng thêm 01 tháng

lương hưu thì mức trợ cấp giảm đi 0,5 tháng lương hưu.

15. Hỏi: Việc đăng ký tham gia BHXH tự nguyện được quy định như thế nào?

Đáp: Người lao động tham gia BHXH tự nguyện đăng ký tham gia BHXH lần đầu nộp Tờ khai tham gia BHXH cho cơ quan BHXH.

Người lao động nộp hồ sơ cấp lại sổ BHXH cho cơ quan BHXH, gồm: Đơn đề nghị cấp lại sổ BHXH của người lao động; Sổ BHXH trong trường hợp bị hỏng.

16. Hỏi: Hồ sơ hưởng lương hưu được quy định như thế nào?

Đáp: Hồ sơ hưởng lương hưu đối với người lao động đang tham gia BHXH tự nguyện, người bảo lưu thời gian tham gia BHXH gồm cả người đang chấp hành hình phạt tù bao gồm:

1. Sổ BHXH;
2. Đơn đề nghị hưởng lương hưu;
3. Giấy ủy quyền làm thủ tục giải quyết chế độ hưu trí và nhận lương hưu đối với người đang chấp hành hình phạt tù;
4. Văn bản của cơ quan nhà nước có thẩm quyền về việc trở về nước định cư hợp pháp đối với trường hợp xuất cảnh trái phép;
5. Quyết định có hiệu lực pháp luật của Tòa án hủy bỏ quyết định tuyên bố mất tích đối với trường hợp người mất tích trở về.

17. Hỏi: Thời hạn nộp hồ sơ hưởng lương hưu được quy định như thế nào?

Đáp: Trong thời hạn 30 ngày tính đến thời điểm người lao động được hưởng lương hưu, người lao động đang bảo lưu thời gian đóng BHXH, người tham gia BHXH tự nguyện nộp hồ sơ cho cơ quan BHXH.

Trong thời hạn 30 ngày tính đến thời điểm người lao động đủ điều kiện và có yêu cầu hưởng BHXH một lần, người lao động nộp hồ sơ cho cơ quan BHXH./

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Ông Lý Hoàng Vũ - Phó Giám đốc Sở Tư pháp

In 10.000 bản, khổ 21x29,7cm tại

Cty TNHH In Ấn - Văn Phòng Phẩm Danh Tiếng Phát

Đ/c: 561/209/7 Đại lộ Bình Dương, P. Hiệp Thành, Thủ Dầu Một, Bình Dương. MST: 3700809923

GPXB số: 39/GP-STTTT do STTTT cấp ngày 31/10/2019.

In và nộp lưu chiểu tháng 12/2019